

[Knud Bro.]

og man lagde den op på markedspladsen, hvor den lækkede og løb ned i undergrunden. Da man i 1950'erne undersøgte, om man nu kunne bruge vandet i det område, viste det sig, at det stadig var fordærvet.

Det vil altså sige, at det, vi ødelægger i dag, kan ikke rettes op i generationer. Hr. Kampmann kommer aldrig til at fiske i en ren Gudenå, men måske kan hans børnebørn komme til det, hvis han kan overtale dem i Silkeborg til at holde op med at hælde alt deres skidt og møg ud i Silkeborgsøerne.

Dette er ikke noget nyt. Da vi diskuterede det i 1964, fremhævede jeg på mit partis vegne, at dette er et af de næsten uoverskuelige problemer, der følger af det moderne samfund. På vort initiativ nedsatte man det stående forskningsudvalg og samarbejdsudvalget mellem mellem forskere og folketingsmedlemmer. Jeg skylder ved denne lejlighed at mindes hr. Julius Bomholts meget dygtige og viljefaste arbejde for dette, for det er jo noget helt enestående blandt parlamenter. Det bygger på den grundtanke, som der må bygges videre på, at vi simpelt hen må vide noget mere om konsekvenserne af det moderne samfund, vi bygger op. Det, vi behandler i dag, er netop et eksempel på, at politik for ofte bliver et bagefter-arbejde. Vi er for ofte for sent på færde. Nu står vi midt i det hårde arbejde med at udbedre det, som vi burde have forhindret i at ske. Til gengæld kan vi nu glæde os over, at befolkningen er med os. 84 pct. satte bekæmpelse af forurening øverst på ønskesedlen ifølge Observa, og jeg tror faktisk, at denne sag, bekæmpelsen af forureningen — eller lad os kalde den det positive: det menneskelige miljø — mere end nogen anden sag bliver 1970ernes udfordring.

Hvad er da målet på lang sigt? Det er at genskabe vore rekreative områder, søerne, åerne, strandene og luften, at skabe et miljø, der er rent og sundt, at forebygge i stedet for at helbrede, når faren er akut. Det er målet, hverken mere eller mindre.

Men jeg vil også gerne sige, at dette kræver lang tids arbejde, og det kræver vidtgående økonomiske ofre. Vi har hidtil i dette spørgsmål måttet kæmpe mod dem, som sagde, at er man træt nok, så kan man også

sove i snavset halm. Men nu skal vi også til i dette spørgsmål at passe på de sidste dages hellige, der kan klare hovedrengøringen inden jul.

Jeg vil gerne fremhæve én ting, som er en forudsætning for, at dette spørgsmål kan løses, nemlig en mentalitetsændring i befolkningen. Det er det, DSB har udtrykt meget klart, når de visse steder skriver: „De bedes efterlade toilettet i den stand, hvori De ønsker at forefinde det.“ Man bedes efterlade naturen i den stand, hvori man ønsker at forefinde den.

Jeg tror, man skal gå helt ned til skolerne, hvis man vil etablere et miljøværn. Det skal være et fag i skolen at værne om det menneskelige miljø. TV, måske skole-TV, skal tage det op og lære os, hvad der sker, når vi handler, som vi gør. Giv gymnasierne apparater — det koster ikke så forfærdelig meget — hvormed man kan måle luftens forurening, engager overalt, hvor det er muligt, for det er mennesker, der skal holde rent. Dertil kommer, at det er nødvendigt at udanne folk, som kan tage sig af forureningsproblemernes tekniske side.

Ministeren har redegjort for regeringens arbejde og redegjort for, hvordan man vil gribe dette felttog an. Jeg skal ikke sige meget om det, men bare sige, at jeg betragter det som meget centralt, at man har nedsat et regeringsudvalg først med ministeren som formand og siden har etableret det midlertidige forureningsråd og det midlertidige tekniske forureningsudvalg. Jeg mener, at man hermed opfylder de intentioner, man fra forslagsstillernes side har med stykke 2.

Det formål, man har med disse råd og udvalg, er for det første at kortlægge forureningsproblemerne, for det andet at undersøge problemerne. Måske også forskning, men jeg vil gerne fremhæve som noget centralt, at det er mere væsentligt med forsøg end med forskning, og jeg vil bede ministeren om ikke at følge den ofte gentagne forskningspolitik her i landet, at vi begynder forfra hver gang. Hvis det viser sig, at svovl i lungerne er farlig for en englænder, så tror jeg, ministeren kan stole på, at det er det også for en dansker. For det tredje må vore muligheder for at gribe ind kortlægges, og for det fjerde må man organisere det, der skal ske. Herunder tror jeg i øvrigt at amts-